

Delegationsordning för miljö- och byggnadsnämnden

Dokumenttyp Styrande	Dokumentnamn Delegationsordning	Fastställd 2022-01-26	Giltighetstid from 2022-02-01
Dokumentansvarig Avdelningschef	Senast reviderad	Beslutsinstans Miljö- och byggnadsnämnden	Dokument gäller för Miljö- och byggnadsnämnden

Innehållsförteckning

Delegationsordning för miljö- och byggnadsnämnden	1
Avgränsning av delegats beslutanderätt.....	5
Rätt att besluta i en viss ärendegrupp innefattar rätt att besluta.....	6
Delegationsregler:	6
Delegationsordningens struktur.....	7
1 Kommunallagen	8
2 Förvaltningslagen.....	8
3 Administrativa ärenden	10
4 Allmänna ärenden.....	11
5 Dataskyddsförordningen (GDPR).....	11
6 Miljöbalkens område	12
6.1 Allmänna hänsynsregler m.m. 2 kap. MB.....	12
6.2 Miljökonsekvensbeskrivningar och annat beslutsunderlag 6 kap. MB.....	12
6.3 Skydd av områden 7 kap. MB.....	13
6.4 Miljöfarlig verksamhet och hälsoskydd 9 kap. MB.....	14
6.5 Verksamheter som orsakar miljöskador 10 kap. MB.....	15
6.6 Vattenverksamhet 11 kap. MB	16
6.7 Jordbruk och annan verksamhet 12 kap. MB	16
6.8 Kemiska produkter och biotekniska organismer 14 kap. MB	16
6.9 Avfall och producentansvar 15 kap. MB	17
6.10 Tillsyn 26 kap. MB.....	18
6.11 Avgifter 27 kap. MB.....	18
6.12 Tillträde m.m. 28 kap. MB.....	19
6.13 Miljösanktionsavgifter 30 kap. MB.....	19
7 Gaturenållning och skyltning	19
8 Yttranden till polismyndighet, räddningstjänst, länsstyrelsen m.m.	19

9 Handel med receptfria läkemedel	20
10 Strålskydd	20
11 Internationella hot mot människors hälsa	20
12 Terrängkörning.....	21
13 Sprängämnesprekursorer	21
14 Animaliska biprodukter	21
15 Livsmedelsområdet m.m.....	22
15.1 Livsmedelslagen.....	22
15.2 Livsmedelsförordningen	24
15.3 Förordning om avgifter för offentlig kontroll av livsmedel och vissa jordbruksprodukter	24
15.4 Livsmedelsverkets föreskrifter om dricksvatten.....	25
16 Lag om tobak och liknande produkter	25
17 Alkohollagen.....	26
18 Plan- och bygglagen, PBL	26
18.1 Beslut under handläggning och vid överklagande av beslut.....	26
18.2 Bygglov, rivningslov och marklov m.m.	27
18.3 Bygg-, mark- och rivningslov för åtgärder inom detaljplanelagt område	28
18.4 Bygglov för åtgärder utom detaljplanelagt område	30
18.5 Genomförandet av mark- bygg- och rivningsåtgärder.....	31
18.6 Ärenden avseende hissar och andra motordrivna anordningar samt funktionskontroll av ventilationssystem	32
18.7 Tillsyn, tillträde, ingripande och påföljder	32
18.8 Avgifter i ärenden enligt PBL samt anslutande författningar och föreskrifter	34
19 Lagen om färdigställandeskydd.....	34
20 Fastighetsbildningslagen.....	34

21 Anläggningslagen	34
22 Ledningsrättslagen.....	35
23 Bostadsanpassningsbidrag.....	35
24 Trygghetsboende	35

Allmänna bestämmelser för delegering

Syftet med delegering av nämndens beslutanderätt är att avlasta nämnden mindre viktiga ärenden för att möjliggöra en effektivare kommunal förvaltning med snabbare beslutsvägar och kortare handläggningstider.

Beslut som fattas med stöd av delegering från nämnden ska anmälas till nämnden, som bestämmer i vilken ordning detta ska ske.

Nämnden kan när som helst återkalla eller ändra ett givet delegationsuppdrag.

Delegationsrätten omfattar inte ärenden som är av principiell beskaffenhet eller annars av större vikt. Sådana ärenden ska av delegaten hänskjutas till nämnden för avgörande.

Avgränsning av delegats beslutanderätt

En delegats beslutanderätt är begränsad till det egna verksamhetsområdet och i detta fall kan delegation aldrig omfatta något utanför bygg- och miljönämndens verksamhet. Enligt kommunallagen 6 kap 38 § får inte beslutsrätten delegeras i följande slag av ärenden:

- ärenden som rör verksamhetens mål, inriktning, omfattning och kvalitet,
- framställningar eller yttranden till kommunfullmäktige liksom yttranden med anledning av att beslut i nämnden i dess helhet eller av kommunfullmäktige har överklagats,
- ärenden som rör myndighetsutövning mot enskilda, om de är av principiell beskaffenhet eller av annars större vikt
- ärenden som väckts genom medborgarförslag och som lämnats över till nämnden, eller
- ärenden som enligt lag eller annan författning inte får delegeras.

Delegat som inte anser sig kunna fatta beslut i ett visst ärende kan överlämna ärendet till miljö- och byggnadsnämnden för beslut.

Rätt att besluta i en viss ärendegrupp innefattar rätt att besluta

- att bifalla eller avslå en ansökan enligt lag eller lagstiftningar som meddelats av denna
- att förena tillstånd/godkännande/undantag med villkor,
- att besluta vad som i övrigt ska gälla för beslut om tillstånd, godkännande, eller undantag enligt vad som anges i särskilda bestämmelser,¹
- att meddela förelägganden eller förbud i tillsyns- och anmälningsärenden,
- att lämna en anmälan eller ett klagomål utan åtgärd.

Rätt att besluta i en viss ärendegrupp innefattar också rätt att besluta

- att, när så är särskilt föreskrivet, förelägga sökanden att avhjälpa brist i ansökningshandlingarna vid äventyr att bristen avhjälps på sökandens bekostnad eller ansökan avvisas (19 kap. 5 § första stycket 2 och 22 kap. 2 § MB)

Delegationsregler:

- Vid förfall för ordinarie delegat, och då beslut inte utan olägenhet kan uppskjutas, har överordnad tjänsteman, förordnad vikarie, eller annan tjänsteman inom verksamhetsområdet med samma funktion rätt att fatta beslut i stället för ordinarie tjänsteman. Den överordnade tjänstemannen bestämmer i ett sådant fall vem av dessa som ska fatta beslut.
- Om ärendets beskaffenhet så påkallar, ska beslut fattas av överordnad tjänsteman, utskott eller nämnd. Det är den överordnade tjänstemannen som tar ställning till detta.
- I de ärenden där beslutsfattare är Miljö- och byggnadschef följt av * får vidaredelegering av beslutanderätten till annan inom miljö- och byggnadsförvaltningen ske.
- Beslutsrätt som är delegerad till ordförande är också vid förfall för ordförande i nämnden delegerad till nämndens förste vice ordförande eller andre vice ordförande i nu nämnd ordning.

---

¹. Det kan t.ex. handla om tidsbegränsning av tillstånd (16 kap. 2 § MB), om att tillstånd får tas i anspråk även om det inte har vunnit laga kraft (19 kap. 5 § 12 och 22 kap. 28 § MB), om att avloppsanordning eller värmepump inte får tas i anspråk förrän den har besiktigats och godkänts (18 § FMH) eller om att beslutet ska gälla även om det inte vunnit laga kraft (22 kap. 28 § MB) etc

Delegationsordningens struktur

Miljö- och byggnadsnämndens delegationsordning är uppdelade i tre olika kolumner; paragraf, beslutsrätt, och beslutsfattare. I kolumnen för paragraf framgår vilken lag som beslutet hänvisar till. I kolumnen för beslutsrätt beskriver man delegationsbeslutet i sin helhet. I kolumnen beslutsfattare beskrivs vem som är delegat.

1 Kommunallagen

Nr.	Paragraf	Beslutsrätt	Beslutsfattare
1.1	6 kap. 39 § KL 22 kap. 2 § MB 12 kap. 5 § PBL	Beslut i ärenden som är så brådskande att nämndens avgörande inte kan avvaktas	Ordföranden
1.2		Utfärdande av fullmakt att föra kommunens talan inför domstol, andra myndigheter samt vid förrättningar av skilda slag.	Ordföranden
1.3		Beslut om vidaredelegering av beslutanderätten till annan inom miljö- och byggnadsförvaltningen i den mån beslutanderätt enligt denna delegationsordning delegerats till avdelningschef inom nämndens verksamhetsområde. I ärenden där beslutsfattare är Miljö- och byggnadschef följt av *	Miljö- och byggnadschef

2 Förvaltningslagen

Om en annan lag eller en förordning innehåller någon bestämmelse som avviker från FL, tillämpas den bestämmelsen istället (4 § FL)

Nr	Paragraf	Beslutsrätt	Beslutsfattare
2.1	20 § andra stycket FL	Beslut att förelägga den enskilde att avhjälpa en brist i en framställning, om bristen medför att framställningen inte kan läggas till grund för en prövning i sak	Sektionschef Miljöinspektör Alkoholhandläggare Stadsarkitekt Bygglovshandläggare Byggnadsinspektör
2.2	20 § andra stycket FL	Beslut att avvisa en framställning som är så ofullständig eller oklar att den inte kan tas upp till prövning	Sektionschef Miljöinspektör Alkoholhandläggare Stadsarkitekt Bygglovshandläggare Byggnadsinspektör
2.3		Beslut att avskriva ett ärende från vidare handläggning om en ansökan/framställning har återkallats eller frågan förfallit av annan anledning	Sektionschef Miljöinspektör Alkoholhandläggare Byggnadsinspektör Bygglovshandläggare Stadsarkitekt

2.4	12 § första stycket FL	Beslut att avslå en framställning om att avgöra ett ärende	Sektionschef
2.5	14 § första stycket FL	Beslut att begära att den som anlitar ombud ska medverka personligen vid handläggningen av ett ärende	Sektionschef Miljöinspektör Alkoholhandläggare Byggnadsinspektör Bygglovhandläggare Stadsarkitekt
2.6	14 § andra stycket FL	Beslut att ett ombud eller biträde som är olämpligt för sitt uppdrag inte längre får medverka i ärendet	Sektionschef
2.7	15 § första stycket FL	Beslut att begära att ett ombud styrker sin behörighet genom en skriftlig eller muntlig fullmakt med det innehåll som framgår av 15 § första stycket FL	Sektionschef Miljöinspektör Alkoholhandläggare Byggnadsinspektör Bygglovhandläggare Stadsarkitekt
2.8	15 § andra stycket FL	Beslut att förelägga part eller ombud att styrka ombudets behörighet genom en fullmakt med det innehåll som framgår av 15 § första stycket FL	Sektionschef Miljöinspektör Alkoholhandläggare Byggnadsinspektör Bygglovhandläggare Stadsarkitekt
2.9	21 § FL	Beslut att begära att en handling bekräftas av avsändaren	Sektionschef Miljöinspektör Alkoholhandläggare Byggnadsinspektör Bygglovhandläggare Stadsarkitekt
2.10	36-39 §§ FL	Beslut om rättelse/ändring av beslut som delegaten fattat enligt de förutsättningar som anges i 36–39 §§ FL	Sektionschef Miljöinspektör Alkoholhandläggare Byggnadsinspektör Bygglovhandläggare Stadsarkitekt
2.11	45 § FL	Beslut att avvisa överklagande av beslut som kommit in för sent enligt vad som anges i 45 § första stycket andra meningen FL	Sektionschef

3 Administrativa ärenden

Nr	Paragraf	Beslutsrätt	Beslutsfattare
3.1		Besluta om personalens tjänstledighet, semester och deltagande i kurser och konferenser.	Miljö- och byggnadschef *
3.2		Köpa eller beställa vara eller tjänst enligt upphandlingsreglemente och inom ramen för budget.	Miljö- och byggnadschef *
3.3		Fördela anslag inom miljö- och byggnadsnämndens ansvarsområde enligt fastställt kommunbidrag samt utse beslutsattestanter för dessa	Miljö- och byggnadschef
3.4		Beslut om tilldelning av kontrakt och beslut om avrop från inköpscentral i de fall avtalsvärdet inte överskrider direktupphandlingsvärdet	Miljö- och byggnadschef
3.5		Anställa personal inom förvaltningen	Miljö- och byggnadschef *
3.6		Säga upp och avskeda underställd personal	Miljö- och byggnadschef *
3.7		Besluta om tilldelning av kontrakt i de fall anbudsvärdet inte överstiger 1 000 000 kr.	Miljö- och byggnadschef
3.8		Överlämnande av överskottsmaterial till försäljning där materialets värde i varje enskilt fall inte överstiger 1 000 000 kr.	Miljö- och byggnadschef *
3.9		Beslut om att förbjuda bisysslor.	Miljö- och byggnadschef *
3.10		Representation enligt riktlinjer fastställda av kommunfullmäktige	Miljö- och byggnadschef *
3.11		Besluta om disciplinär åtgärd (varning)	Miljö- och byggnadschef *

4 Allmänna ärenden

Nr	Paragraf	Beslutsrätt	Beslutsfattare
4.1		Besluta att avge yttrande till högre instans med anledning av överklagande av beslut som fattats med stöd av delegation.	Handläggare av ärendet
4.2		Besluta att överklaga beslut och domar som innefattar ändring av beslut som fattats med stöd av delegation	Miljö- och byggnadschef Sektionschef
4.3	6 § viteslagen samt lämplig § från speciallag	Ansöka om utdömande av vite.	Miljö- och byggnadschef Sektionschef
4.4		Företräda nämnden vid skriftliga yttranden till högre instans med anledning av överklagade beslut i de fall nämnden vidhåller sitt tidigare ställningstagande.	Miljö- och byggnadsnämndens ordförande
4.5	47-50 §§ DL, 19-20 §§ DF	Besluta att delgivning i ett ärende ska ske genom kungörelsedelgivning	Miljö- och byggnadschef Sektionschef
4.6		Besluta om överlämnande av ärende till polis eller åklagarmyndighet vid misstanke om brott.	Miljö- och byggnadschef Sektionschef
4.7		Besluta att begära polishjälp för att få tillträde till fastigheter, byggnader, andra anläggningar samt transportmedel för att myndighetens uppgifter ska kunna utföras.	Sektionschef Miljöinspektör Alkoholhandläggare
4.8	6 kap. 3 § OSL; 2 kap. 14-15 §§ TF	Besluta att inte lämna ut en allmän handling.	Miljö- och byggnadschef Sektionschef
4.9	Arkivlagen	Besluta om löpande ajourhållning och revidering av arkivbeskrivning och dokumenthanteringsplan	Miljö- och byggnadschef *

5 Dataskyddsförordningen (GDPR)

Nr	Paragraf	Beslutsrätt	Beslutsfattare
5.1	GDPR	Besluta om utlämnande av registerutdrag, begäran om rättande, raderande eller blockerande av personuppgifter.	Miljö- och byggnadschef *
5.2	GDPR	Besluta om att utse ansvarig kontaktperson för personuppgiftsfrågor inom förvaltningen	Miljö- och byggnadschef

5.3	GDPR	Besluta att lämna yttrande till förvaltningsrätt och besluta om överklagande gällande utlämnande av registerutdrag, begäran om rättande, raderande eller blockerande av personuppgifter.	Miljö- och byggnadschef *
5.4	GDPR	Besluta om ansvaret för registerförteckning	Miljö- och byggnadschef *
5.5	GDPR	Besluta om tecknandet av personuppgiftsbiträdesavtal	Miljö- och byggnadschef *

6 Miljöbalkens område

6.1 Allmänna hänsynsregler m.m. 2 kap. MB

Nr	Paragraf	Beslutsrätt	Beslutsfattare
6.1	2 kap. 2-9 §§, 26 kap. MB	Besluta i tillsynsärende gällande tillämpningen av de allmänna hänsynsreglerna	Sektionschef Miljöinspektör Bygglovshandläggare Byggnadsinspektör Stadsarkitekt

6.2 Miljökonsekvensbeskrivningar och annat beslutsunderlag 6 kap. MB

Nr	Paragraf	Beslutsrätt	Beslutsfattare
6.2.1	6 kap. 6 § MB	Avge yttrande om betydande miljöpåverkan i planer och program.	Miljöinspektör
6.2.2	6 kap. 9 § MB	Avge yttrande i avgränsningssamråd, samt om miljökonsekvensbeskrivning och förslag till plan eller program.	Sektionschef Miljöinspektör
6.2.3	6 kap. 24 § MB	Avge yttrande med anledning av samråd om betydande miljöpåverkan och i fråga om miljökonsekvensbeskrivningens innehåll och utformning (undersökningssamråd)	Miljöinspektör
6.2.4	6 kap. 28 § MB	Avge yttrande i avgränsningssamråd, samt om miljökonsekvensbeskrivning (vid tillståndsprövningar och i andra ärenden).	Miljöinspektör

6.3 Skydd av områden 7 kap. MB

Nr	Paragraf	Beslutsrätt	Beslutsfattare
6.3.1	7 kap. 22 § första stycket MB	Besluta i ärenden om tillstånd, medgivande eller godkännande enligt föreskrifter i vattenskyddsföreskrifter som kommunen har meddelat.	Miljöinspektör
6.3.2	7 kap. 22 § tredje stycket första meningen MB	Besluta om tillstånd enligt vattenskydds-föreskrifter som länsstyrelsen har meddelat i den mån länsstyrelsen överlåtit sådan beslutanderätt på nämnden.	Miljöinspektör
6.3.3	7 kap. 22§ tredje stycket MB	Besluta i anmälningsärende om åtgärd inom vattenskyddsområde som länsstyrelsen överlåtit på kommunen.	Miljöinspektör
6.3.4	7 kap. 5 § MB	Besluta om tillstånd för tillståndspliktiga åtgärder enligt naturreservatsföreskrifter som beslutats av kommunen	Miljöinspektör
6.3.5	7 kap 18 b–d §§ MB	Ge dispens från förbuden som regleras i 7 kap. 15 § MB om det finns särskilda skäl och åtgärden inte är av principiell beskaffenhet	Stadsarkitekt Bygglovshandläggare Byggnadsinspektör
6.3.6	7 kap. 18c § p. 3 MB	Ge dispens från förbudet i de fall dispensen avser bryggor som inte är bygglovspliktiga, pirar, samt muddring och deponering av muddermassor, angående muddringar under 700 m ² i skärgården och 300 m ² i strömmande vatten.	Stadsarkitekt Bygglovshandläggare Byggnadsinspektör
6.3.7	7 kap. 15 § MB	Besluta att dispens inte krävs.	Miljöinspektör Stadsarkitekt Bygglovshandläggare Byggnadsinspektör
6.3.8	2 kap. 9 § MTF	Besluta i tillsynsärende gällande skyddade områden över vilka miljö- och byggnads-nämnden har fått tillsynsansvaret för enligt 7 kap. miljöbalken	Miljöinspektör
6.3.9	7 kap. MB	Besluta i tillsynsärenden	Miljöinspektör Byggnadsinspektör
6.3.10	8 kap MB	Avge yttrande till länsstyrelsen angående åsidosättande av föreskrifter som gäller.	Sektionschef
6.3.11	7 kap 7§ och 11§ MB	Avge yttrande till länsstyrelsen, mark- och miljödomstol och skogsstyrelsen i ärenden angående dispens och tillståndsärenden från föreskrifter om områdesskydd.	Sektionschef

6.3.12	7 kap 18 § MB	Avge yttrande till länsstyrelsen i ärende om dispens eller upphävande från strandskyddsbestämmelser.	Sektionschef
6.3.13	7 kap 7, 9-12,14, 24 och 27 §§ MB	Avge yttrande till länsstyrelsen eller skogsstyrelsen i ärenden om bildande eller upphävande eller ändring av föreskrifter för skyddade områden.	Sektionschef

6.4 Miljöfarlig verksamhet och hälsoskydd 9 kap. MB

Nr	Paragraf	Beslutsrätt	Beslutsfattare
6.4.1	19 kap. 4 § MB, 9 § FMH, resp. 22 kap. 4 och 10 §§ MB	Avge yttrande till länsstyrelse eller mark- och miljödomstol i den s.k. kompletteringsremissen vid prövning av ansökan om miljöfarlig verksamhet.	Sektionschef Miljöinspektör
6.4.2	1 kap MPF 11 §, 22 § och 26 § FMH	Avge yttrande till länsstyrelsen eller Generalläkaren i anmälningsärende angående ändring av tillståndspliktig verksamhet.	Sektionschef Miljöinspektör
6.4.3	20 b §, 22 § och 26 § FHM	Avge yttrande till länsstyrelse i ärende om tillstånd till täkt vid - utvidgning i anslutning till befintlig täkt, - förlängt eller förnyat tillstånd där tidigare tillstånd ej utnyttjats.	Sektionschef Miljöinspektör
6.4.4	13 § första stycket 1 FMH	Besluta i ärende om tillstånd att inrätta eller väsentligen ändra avloppsanordning med ansluten vattentoalett.	Miljöinspektör
6.4.5	13 § första stycket 2 FMH	Besluta i ärende om tillstånd att ansluta vattentoalett till befintlig avloppsanordning.	Miljöinspektör
6.4.6	13 § andra stycket FMH	Besluta i ärende om anmälan för att inrätta annan avloppsanordning än som kräver tillstånd.	Miljöinspektör
6.4.7	14 § FMH	Besluta i ärende om anmälan om ändring av avloppsanordning	Miljöinspektör
6.4.8	19 kap. 5 § punkt 12 och 22 kap. 28 § MB	Förordna att ett tillstånd om miljöfarlig verksamhet ska gälla även om det överklagas.	Miljöinspektör
6.4.9	17 § första stycket första meningen FMH	Besluta i ärende om anmälan för att inrätta en värmepumpsanläggning för utvinning av värme ur mark, ytvatten eller grundvatten.	Miljöinspektör
6.4.10	39 § FMH och 1 § LHF	Besluta i ärende om tillstånd att hålla 1. nötkreatur, häst, get, får eller svin	Miljöinspektör

		2. pälsdjur eller fjäderfä som inte är sällskapsdjur inom område med detaljplan där tillstånd krävs enligt kommunens lokala föreskrifter.	
6.4.11	9 kap. 12 § MB, 40 § FMH och 3 § LHF	Besluta i ärende om tillstånd för att sprida naturlig gödsel, slam eller annan orenlighet inom eller intill område med detaljplan där tillstånd krävs enligt kommunens lokala föreskrifter.	Miljöinspektör
6.4.12	38 § FMH	Besluta i ärende om anmälan om att driva eller arrangera viss verksamhet enligt 38 § FMH.	Miljöinspektör
6.4.13	6 § NFS 2010:16	Bevilja anstånd i högst en månad för miljörapportens grunddel och emissionsdeklaration och högst tre månader med textdelen, om det finns särskilda skäl.	Miljöinspektör
6.4.14	9 kap. 6§ MB och MPF, 27 § FMH	Besluta i ärende om anmälan av miljöfarlig verksamhet	Miljöinspektör
6.4.15	22 kap. 25 § tredje stycket MB	Besluta om villkor av mindre betydelse som mark- och miljödomstol eller länsstyrelse i beslut om tillstånd till miljöfarlig verksamhet överlåtit till tillsynsmyndigheten att fastställa.	Sektionschef
6.4.16	IUF 2013:250	Besluta i tillsynsärenden om industriutsläppsverksamheter	Miljöinspektör
6.4.17	FSF 2013:252	Besluta i tillsynsärende om stora förbränningsanläggningar. Undantag för 35 § i förordningen som beslutas av nämnden.	Miljöinspektör
6.4.18	SFS 2018:471	Besluta i tillsynsärende om medelstora förbränningsanläggningar	Miljöinspektör
6.4.19	FAOL 2013:254	Besluta i tillsynsärende om användning av organiska lösningsmedel	Miljöinspektör
6.4.20	SVF 2014:509	Besluta i tillsynsärende enligt svavelförordningen	Miljöinspektör
6.4.21	9 kap. MB	Besluta i övriga tillsynsärenden	Miljöinspektör

6.5 Verksamheter som orsakar miljöskador 10 kap. MB

Nr	Paragraf	Beslutsrätt	Beslutsfattare
6.5.1	10 kap. MB samt 18-21 §§ FAM	Besluta i tillsynsärende angående föroreningsskada.	Miljöinspektör

6.5.2	28 § FMH	Besluta i anmälningsärende om avhjälpande-åtgärd med anledning av en förorenings-skada, när åtgärden kan medföra ökad risk för spridning eller exponering av föroreningarna	Miljöinspektör
-------	----------	---	----------------

6.6 Vattenverksamhet 11 kap. MB

Nr	Paragraf	Beslutsrätt	Beslutsfattare
6.6	11 kap 9 och 13 §§ MB, 21§ FVV	Yttrande till länsstyrelsen i ärende om anmälan av vattenverksamhet.	Miljöinspektör

6.7 Jordbruk och annan verksamhet 12 kap. MB

Nr	Paragraf	Beslutsrätt	Beslutsfattare
6.7.1	12 kap. 6 § MB	Besluta avge yttrande i ärende om anmälan för samråd enligt 12 kap. 6 § MB.	Miljöinspektör
6.7.2	7, 8 och 12 kap. MB och SJVFS	Besluta i tillsynsärende angående skötsel av jordbruksmark	Miljöinspektör

6.8 Kemiska produkter och biotekniska organismer 14 kap. MB

Nr	Paragraf	Beslutsrätt	Beslutsfattare
6.8.1	2 kap. 40 § FKB 2014:425 och 6 kap. 1 § NFS 2015:2	Besluta i ärende om tillstånd för yrkesmässig spridning av bekämpningsmedel	Miljöinspektör
6.8.2	4 kap. 4 § NFS 2015:3	Besluta i enskilda fall om undantag från skyldighet att informera allmänheten och underrätta tillsynsmyndigheten enligt 1-3 §§ NFS 2015:3	Miljöinspektör
6.8.3	2 kap. 41 § FKB	Besluta i ärende om anmälan om spridning av bekämpningsmedel	Miljöinspektör
6.8.4	NFS 2017:5	Besluta i tillsynsärende om skydd mot vattenförorening vid hantering av brandfarliga vätskor och spillolja.	Miljöinspektör
6.8.5	FFV 2016:1128	Besluta i tillsynsärende om anläggningar som innehåller fluorerade växthusgaser.	Miljöinspektör
6.8.6	FFO 2016:1129	Besluta i tillsynsärende om anläggningar som innehåller ozonnedbrytande ämnen	Miljöinspektör

6.8.7	18 § FPCB	Besluta i ärende om anmälan om åtgärd för att avlägsna PCB-produkter i byggnader och anläggningar.	Miljöinspektör
6.8.8	2 kap. 19 § 5-9, 2 kap 31§ 5-6 och samt 2 kap 32-34 §§ MTF	Besluta i ärende om tillsyn över kemiska produkter och biotekniska organismer i övrigt där nämnden ansvarar för tillsynen.	Miljöinspektör
6.8.9	FKPB 2008:245	Avge yttrande till Kemikalieinspektionen eller länsstyrelsen i tillståndsärende och övriga ärenden där yttrande begärs avseende kemiska produkter och biotekniska organismer.	Miljöinspektör

6.9 Avfall och producentansvar 15 kap. MB

Nr	Paragraf	Beslutsrätt	Beslutsfattare
6.9.1	15 kap. 25 § MB och 3 kap 15 § AF	Besluta i ärende om dispens eller tillstånd till avfallshantering	Miljöinspektör
6.9.2	5 kap. 15 § AF	Beslut i ärenden om kompostering eller annan behandling av avfall som inte utgörs av trädgårdsavfall.	Miljöinspektör
6.9.3	42 § FALK	Besluta om kompostering av latrin, slam och annat toalettavfall.	Miljöinspektör
6.9.4	43 § FALK	Besluta om förlängt tömningsintervall för tömning av enskilda avloppsanläggningar	Miljöinspektör
6.9.5	44 § FALK andra stycket	Besluta om gemensamma avfallsbehållare.	Miljöinspektör
6.9.6	45 § FALK	Besluta om uppehåll från hämtning av kärlavfall vid permanentbostad.	Miljöinspektör
6.9.7	47 § FALK	Besluta om uppehåll från hämtning av kärlavfall från verksamheter.	Miljöinspektör
6.9.8	48 § FALK	Besluta om uppehåll från hämtning av slam.	Miljöinspektör
6.9.9	49 och 50 §§ FALK	Besluta om befrielse från att överlämna hushållsavfall.	Miljöinspektör
6.9.10	10 kap 1 § AF, FALK samt 26 kap MB	Besluta i tillsynsärenden angående avfallshantering. Nytt paragrafnummer men samma innebörd	Miljöinspektör
6.9.11	5 kap. 1 § AF	Avge yttrande till länsstyrelse i ärende om anmälan om tillstånd till yrkesmässig transport av avfall eller i ärende om särskilt tillstånd till transport av farligt avfall för den som bedriver verksamhet där farligt avfall uppkommer.	Miljöinspektör

6.10 Tillsyn 26 kap. MB

Nr	Paragraf	Beslutsrätt	Beslutsfattare
6.10.1	26 kap. 14 § MB Lag (1985:206) om viten	Besluta att förena föreläggande eller förbud med (fast) vite om högst 20 000 kr för respektive adressat i varje enskilt ärende.	Sektionschef
6.10.2	26 kap. 15 § MB	Besluta att sända föreläggande eller förbud, som meddelats mot någon i egenskap av ägare m.m. till inskrivningsmyndigheten för anteckning i inskrivningsregistret.	Miljöinspektör
6.10.3	26 kap. 19 § tredje stycket MB	Besluta att begära att den som bedriver verksamhet som kan befaras medföra olägenhet för människors hälsa eller påverka miljön ska lämna förslag till kontrollprogram eller förbättrande åtgärder.	Miljöinspektör
6.10.4	26 kap. 22 § MB	Besluta att förelägga den som bedriver verksamhet eller vidtar åtgärd eller som upplåter byggnad för bostäder eller allmänt ändamål, att utföra sådana undersökningar av verksamheten och dess verkningar som behövs för tillsynen.	Sektionschef
6.10.5	26 kap. 22 § MB	Besluta att föreskriva att undersökning av verksamhet i stället ska utföras av någon annan och utse någon att göra sådan undersökning, om kostnaden för undersökningen inte bedöms överstiga 100 000 kronor.	Sektionschef
6.10.6	26 kap. 22 § tredje stycket MB	Besluta om att förena beslut om undersökning med förbud att överlåta berörd fastighet eller egendom till dess undersökningen är slutförd.	Sektionschef

6.11 Avgifter 27 kap. MB

Nr	Paragraf	Beslutsrätt	Beslutsfattare
6.11.1	27 kap. 1 § MB, Luleå kommuns taxa	Besluta om årlig avgift för tillsyn enligt kommunens taxa om avgifter inom miljöbalkens tillämpningsområde.	Samordnare för respektive team Sektionschef
6.11.2	27 kap. 1 § MB, Luleå kommuns taxa	Besluta om att påföra andra avgifter för prövning och tillsyn enligt kommunens taxa om avgifter inom miljöbalkens tillämpningsområde.	Miljöinspektör Bygglovhandläggare Byggnadsinspektör Stadsarkitekt Sektionschef

6.11.3	Luleå kommuns taxa	Besluta om nedsättning av avgift eller efterskänkande av avgift i enskilda fall enligt vad som föreskrivs i kommunens taxa.	Sektionschef
--------	--------------------	---	--------------

6.12 Tillträde m.m. 28 kap. MB

Nr	Paragraf	Beslutsrätt	Beslutsfattare
6.12	28 kap. 1 och 7 §§ MB	Besluta att meddela förbud vid vite av högst 20 000 kronor att rubba eller skada mätapparat eller liknande utrustning som behöver sättas ut vid undersökningar.	Sektionschef

6.13 Miljösanktionsavgifter 30 kap. MB

Nr	Paragraf	Beslutsrätt	Beslutsfattare
6.13	30 kap. 3 § MB, FMSA	Besluta om miljösanktionsavgift upp till 20 000 kr.	Sektionschef

7 Gaturenhållning och skyltning

Nr	Paragraf	Beslutsrätt	Beslutsfattare
7.1	2, 4 och 12 § LGS	Besluta om föreläggande eller förbud som behövs i ett enskilt fall för att denna lag vad avser renhållning ska efterlevas.	Sektionschef
7.2		Avge yttrande till länsstyrelse i ärenden om prövning av tillstånd/dispens/medgivande till skyltning mm	Sektionschef

8 Yttranden till polismyndighet, räddningstjänst, länsstyrelsen m.m.

Nr	Paragraf	Beslutsrätt	Beslutsfattare
8.1		Avge yttrande till länsstyrelsen i ärende rörande bidrag för åtgärder och andra åtgärder i bostäder	Miljöinspektör
8.2		Avge yttrande till räddningstjänsten i ärende angående tillstånd för hantering av brandfarlig vara.	Miljöinspektör Byggnadsinspektör
8.3		Avge yttrande till polismyndighet i ärende om allmänna sammankomster, tillfällig försäljning, skydds jakt, offentliga tillställningar, bullrande verksamheter osv	Miljöinspektör

8.4		Avge yttrande till polismyndighet i ärende om tillstånd till hotell- och pensionatsrörelse.	Miljöinspektör
8.5		Avge yttrande till stadsbyggnadsförvaltningen på detaljplaner och program i granskningskedet om förändringarna är små eller positiva jämfört med samrådsskedet.	Ordföranden
8.6		Avge yttrande till stadsbyggnadsförvaltning på detaljplaner som planläggs enligt begränsat standardförfarande. (Enklare planer.)	Ordföranden

9 Handel med receptfria läkemedel

Nr	Paragraf	Beslutsrätt	Beslutsfattare
9.1	23 § LHRL, Luleå kommuns taxa	Besluta att ta ut avgift för kontroll enligt kommunens taxa	Miljöinspektör
9.2	23 § LHRL, Luleå kommuns taxa	Besluta om att sätta ned eller efterskänka avgiften.	Sektionschef

10 Strålskydd

Nr	Paragraf	Beslutsrätt	Beslutsfattare
10.1	8 kap. 6 § SFF	Besluta i ärende om föreläggande som behövs för tillsynen	Miljöinspektör
10.2	SFF	Besluta i tillsynsärenden	Miljöinspektör
10.3	10 § SSMFS 2012:5	Besluta i ärende om anmälan om kosmetiskt solarium som upplåts till allmänheten	Miljöinspektör
10.4	8 kap 7 § SSF	Besluta att förena föreläggande och förbud med vite om högst 20 000 kronor.	Sektionschef
10.5	8 kap 14 § SSF, Luleå kommuns taxa	Besluta att ta ut avgift för tillsynsärende.	Miljöinspektör
10.6	8 kap 14 § SSF, Luleå kommuns taxa	Besluta om att sätta ned eller efterskänka avgiften.	Sektionschef

11 Internationella hot mot människors hälsa

Nr	Paragraf	Beslutsrätt	Beslutsfattare
11.1	24 § IHMH	Utfärda och förlänga saneringsintyg samt intyga om vidtagna åtgärder.	Miljöinspektör

11.2	25 § IHMH, Luleå kommuns taxa	Besluta om avgifter enligt fastställd taxa.	Miljöinspektör
------	-------------------------------------	---	----------------

12 Terrängkörning

Nr	Paragraf	Beslutsrätt	Beslutsfattare
12.1	TKL	Avge yttrande i frågor rörande dispenser från förbud mot terrängkörning med motordrivet fordon.	Miljöinspektör

13 Sprängämnesprekursorer

Nr	Paragraf	Beslutsrätt	Beslutsfattare
13.1	8 § LOS	Besluta om de förelägganden som behövs för att EU:s förordning om sprängämnesprekursorer ska följas	Miljöinspektör
13.2	8 § LOS	Beslut att förena ett föreläggande med vite upp till 20 000 kronor	Sektionschef
13.3	11 § LOS, Luleå kommuns taxa	Besluta om avgift enligt fastställd taxa	Miljöinspektör
13.4	Luleå kommuns taxa	Besluta om att sätta ned eller efterskänka avgiften.	Sektionschef

14 Animaliska biprodukter

Nr	Paragraf	Beslutsrätt	Beslutsfattare
14.1	23 § LFAB 12 § FFAB	Beslut att meddela förelägganden och förbud utan vite som behövs för efterlevnaden av lagen, de föreskrifter som meddelats med stöd av lagen, de EU och EG-bestämmelser som kompletteras av lagen samt de beslut som meddelats med stöd av EU och EG-bestämmelserna.	Miljöinspektör
14.2	24 § LFAB Viteslagen	Beslut att förena föreläggande och förbud med (fast) vite upp till 20 000 kronor för respektive adressat i varje enskilt ärende.	Sektionschef
14.3	25 § LFAB	Besluta att ta hand om en vara samt – om förutsättningar för det föreligger – att låta förstöra varan på ägarens bekostnad, om	Sektionschef

		varans värde kan antas understiga 50 000 kronor.	
14.4	26 § LFAB	Beslut om rättelse på den felandes bekostnad.	Sektionschef
14.5	27 § LFAB	Besluta om att begära hjälp av Polismyndigheten för utövande av kontrollen eller verkställighet av beslut, om förutsättningar för sådan begäran föreligger	Miljöinspektör
14.6	30 a § LFAB	Besluta om sanktionsavgift ska betalas av den som påbörjar en verksamhet som är registreringspliktig utan att någon anmälan om registrering har gjorts, eller brister när det gäller att uppfylla krav på journalföring eller annan dokumentation	Sektionschef
14.7	33 § LFAB	Besluta om att beslutet ska gälla omedelbart även om det överklagas	Miljöinspektör
14.8	LFAB	Besluta om anvisad plats för nedgrävning av animaliskt avfall	Miljöinspektör
14.9	Luleå kommuns taxa	Besluta att ta ut avgift enligt taxa	Miljöinspektör
14.10	3-6 §§ FAOKF Kommunens taxa	Besluta om risk- och erfarenhetsklassificering av foderföretagare och företagare som befattar sig med animaliska biprodukter samt beslut om årlig kontrollavgift	Miljöinspektör
14.11	Luleå kommuns taxa	Besluta om att sätta ned eller efterskänka avgiften.	Sektionschef
14.12	1 Art 79 2 c och art 83 p 1 2017/625 12-13 § FAOKL	Besluta om avgift för uppföljande kontroll och utredning av klagomål som föräns av bristande efterlevnad av regelverket.	Miljöinspektör

15 Livsmedelsområdet m.m.

15.1 Livsmedelslagen

Nr	Paragraf	Beslutsrätt	Beslutsfattare
15.1.1	22 § LL	Beslut att meddela förelägganden och förbud utan vite som behövs för efterlevnaden av livsmedelslagen, de föreskrifter som meddelats med stöd av lagen, de EU och EG-bestämmelser som kompletteras av lagen samt de beslut som meddelats med stöd av EU och EG-bestämmelserna	Miljöinspektör

15.1.2	23 § LL Viteslagen (1985:206)	Beslut att förena föreläggande och förbud med (fast) vite upp till 20 000 kronor för respektive adressat i varje enskilt ärende.	Sektionschef
15.1.3	7 § LL, 11-11a §§ LIVSFS 2005:20, 23 § LF	Beslut avseende registrering av livsmedelsanläggning	Miljöinspektör
15.1.4	24 § första och andra styckena LL, 34 § LF	Besluta att ta hand om en vara samt – om förutsättningar för det föreligger – att låta förstöra varan på ägarens bekostnad, om varans värde kan antas understiga 50 000 kronor.	Sektionschef
15.1.5	24 § tredje stycket LL, 34 § LF	Besluta att, om det inte finns särskilda skäl för något annat, på ägarens bekostnad låta förstöra vara eller varor som omfattas av ett förbud enligt föreskrifter meddelade med stöd av 6 § 6 LL.	Sektionschef
15.1.6	27 § LL	Besluta om att begära hjälp av Polismyndigheten för utövande av livsmedelskontrollen eller verkställighet av beslut, om förutsättningar för sådan begäran föreligger.	Miljöinspektör
15.1.7	33 § LL	Besluta att förordna att ett beslut ska gälla omedelbart även om det överklagas	Miljöinspektör
15.1.8	26 § LL	Beslut om rättelse på bekostnad av den som inte fullgjort sina skyldigheter.	Sektionschef
15.1.9	F 2017/625 Art 138 2 c	Besluta om att varor ska behandlas, att märkning ändras, eller att korrigerande information ska förmedlas till konsumenterna.	Miljöinspektör
15.1.10	F 2017/625 Art 138 2 d	Besluta om att begränsa eller förbjuda att varor släpps ut på marknaden, förflyttas, förs in i unionen eller exporteras samt förbjuda att de återsänds till den avsändande medlemsstaten eller beordra att de återsänds till den avsändande medlemsstaten	Sektionschef
15.1.11	F 2017/625 Art 138 2 e	Besluta att aktören ska öka egenkontrollernas frekvens	Miljöinspektör
15.1.12	F 2017/625 Art 138 2 g	Besluta att varor dras tillbaka, återkallas, bortskaffas och destrueras, och i tillämpliga fall tillåta att varorna används för andra ändamål än de som de ursprungligen var avsedda för.	Sektionschef

15.1.13	F 2017/625 Art 138 2 h	Besluta att hela eller delar av den berörda aktörens företag, eller dess anläggningar, installationer eller andra lokaler, isoleras eller stängs under en lämplig tidsperiod,	Sektionschef
15.1.14	F 2017/625 Art 138 2 i	Besluta att beordra att hela eller delar av den berörda aktörens verksamhet och, i förekommande fall, de webbplatser som aktören driver eller använder, läggs ner under en lämplig tidsperiod	Sektionschef
15.1.15	30 c LL och 39 a – 39 i LF	Besluta om sanktionsavgift inom nämndens kontrollområde	Sektionschef
15.1.16	25 § LL	Beslut om åtgärder som behövs för att spåra smitta och undanröja risk för smittspridning efter underrättelse från smittskyddsläkaren om att smitta sprids eller misstänks spridas genom livsmedel.	Sektionschef

15.2 Livsmedelsförordningen

Nr	Paragraf	Beslutsrätt	Beslutsfattare
15.2.1	8 § LF	Besluta om skyldighet för den som är sysselsatt med livsmedelsverksamhet att genomgå läkarundersökning om det behövs av livsmedelshygieniska skäl.	Miljöinspektör
15.2.2	34 § LF	Besluta om ersättning för kontrollmyndighetens kostnader som uppkommit till följd av åtgärder i samband med omhändertagande av vara enligt 24 § livsmedelslagen	Sektionschef

15.3 Förordning om avgifter för offentlig kontroll av livsmedel och vissa jordbruksprodukter

Nr	Paragraf	Beslutsrätt	Beslutsfattare
15.3.1	3-6 §§ FAOKL, Luleå kommuns taxa	Besluta om risk- och erfarenhetsklassificering av livsmedelsföretag.	Miljöinspektör Sektionschef
15.3.2	13-14 § FAOKL, Luleå kommuns taxa	Besluta om avgift för registrering.	Miljöinspektör
15.3.3	FAOKL, Luleå kommuns taxa	Besluta om att påföra andra avgifter för prövning och tillsyn enligt kommunens taxa	Miljöinspektör Sektionschef

		om avgifter inom livsmedelslagens tillämpningsområde.	
15.3.4	10 § FAOKL, Luleå kommuns taxa	Besluta om att efterskänka avgiften.	Sektionschef
15.3.5	Art. 79 2 c och art. 83 p 1 2017/625 12-13 § FAOKL Luleå kommuns taxa	Besluta om avgift för uppföljande kontroll och utredning av klagomål som föransleds av bristande efterlevnad av regelverket	Miljöinspektör Sektionschef

15.4 Livsmedelsverkets föreskrifter om dricksvatten

Nr	Paragraf	Beslutsrätt	Beslutsfattare
15.4	12 § LIVSFS 2017:2	Besluta om fastställande av faroanalysen enligt 2 c § samt undersökningsprogrammet och dess parametrar, provtagningspunkter och frekvensen av normal respektive utvidgad undersökning.	Miljöinspektör

16 Lag om tobak och liknande produkter

Nr	Paragraf	Beslutsrätt	Beslutsfattare
16.1	8 kap 1 – 2 § LTLP Luleå kommuns taxa	Besluta om avgift enligt fastställd taxa	Miljöinspektör Alkoholhandläggare
16.2	Luleå kommuns taxa	Besluta om att sätta ned eller efterskänka avgiften.	Sektionschef
16.3	Luleå kommuns taxa	Besluta om att avvisa ansökan om ansökningsavgift inte betalats efter anmaning.	Alkoholhandläggare Miljöinspektör
16.4	5 kap 3 §	Besluta om stadigvarande tillstånd, tillfälliga tillstånd, inklusive revidering av sådana tillstånd. Vid fall då ärendet är att bedöma som kontroversiellt eller innebär avsteg från kommunens tidigare praxis ska beslut fattas av miljö- och byggnadsnämnden	Alkoholhandläggare Miljöinspektör
16.5	7 kap 3 §	Besluta i tillsynsärende	Miljöinspektör Alkoholhandläggare
16.6	7 kap 9 §	Beslut att förena föreläggande och förbud med (fast) vite upp till 20 000 kronor i varje enskilt ärende.	Sektionschef

16.7	45 § FL 2017:900	Besluta att avvisa för sent inkommen överklagan.	Alkoholhandläggare Miljöinspektör
16.8	7 kap 10 § 1 p	Besluta om att återkalla tillstånd när tillståndet inte längre nyttjas.	Alkoholhandläggare Miljöinspektör

17 Alkohollagen

Nr	Paragraf	Beslutsrätt	Beslutsfattare
17.1	8 kap 1-2 §§ ALK	Besluta om tillfällig servering upp till tre månader för slutna sällskap och allmänheten	Alkoholhandläggare Miljöinspektör
17.2	8 kap 1-2 §§ ALK	Besluta om stadigvarande tillstånd, inklusive utökning av sådana tillstånd, för servering till slutna sällskap, och allmänheten samt för cateringverksamhet, samt besluta om andra alkoholärenden. Vid fall då ärendet är att bedöma som kontroversiellt eller innebär avsteg från kommunens tidigare praxis ska beslut fattas av miljö- och byggnadsnämnden	Alkoholhandläggare Miljöinspektör
17.3	9 kap 18 § 1 Alkohollagen	Besluta om att återkalla tillstånd för servering till slutna sällskap och allmänheten när tillståndet inte längre nyttjas.	Alkoholhandläggare Miljöinspektör
17.4	45 § FL 2017:900	Besluta att avvisa för sent inkommen överklagan.	Alkoholhandläggare Miljöinspektör
17.5	Luleå kommuns taxa	Besluta om att avvisa ansökan om ansökningsavgift inte betalats efter anmaning.	Alkoholhandläggare Miljöinspektör
17.6	8 kap 10 § ALK, Luleå kommuns taxa	Besluta om avgift enligt fastställd taxa	Alkoholhandläggare Miljöinspektör
17.7	Luleå kommuns taxa	Besluta om att sätta ned eller efterskänka avgiften.	Sektionschef

18 Plan- och bygglagen, PBL

18.1 Beslut under handläggning och vid överklagande av beslut

Nr	Paragraf	Beslutsrätt	Beslutsfattare
18.1.1	9 kap. 22 § första stycket PBL 9 kap. 46 § PBL	Föreläggande om att avhjälpa brist i ansökan om lov, förhandsbesked eller anmälan	Stadsarkitekt Bygglovshandläggare Byggnadsinspektör
18.1.2	9 kap. 22 § andra stycket PBL	Avvisning av ansökan eller anmälan när föreläggande om komplettering inte åtgjorts	Stadsarkitekt Bygglovshandläggare

	9 kap. 46 § PBL		Byggnadsinspektör
18.1.3	6 kap. 9 § PBF	Begäran om att en ansökan om lov, förhandsbesked eller anmälan och andra sådana handlingar som avses i 9 kap. 21 § PBL ska vara utförda så att de är lämpliga för arkivering	Stadsarkitekt Bygglovshandläggare Byggnadsinspektör
18.1.4	9 kap. 27 § tredje stycket PBL 9 kap. 45 § PBL	Beslut om förlängning av handläggningstiden i ärende om lov, förhandsbesked eller anmälan	Stadsarkitekt Bygglovshandläggare Byggnadsinspektör
18.1.5	13 kap. 16 § PBL	Beslut om att lämna över inkommen överklagan till överinstans	Stadsarkitekt Bygglovshandläggare Byggnadsinspektör
18.1.6	13 kap. 16 § första och andra styckena PBL	Beslut om att avvisa för sent inkommet överklagande	Sektionschef

18.2 Bygglov, rivningslov och marklov m.m.

Nr	Paragraf	Beslutsrätt	Beslutsfattare
18.2.1	9 kap. 14 § PBL	Beslut om prövning av åtgärd som inte kräver lov	Stadsarkitekt Bygglovshandläggare Byggnadsinspektör
18.2.2	9 kap. 19 § PBL	Beslut om villkorsbesked	Stadsarkitekt Bygglovshandläggare Byggnadsinspektör
18.2.3	9 kap. 28 § PBL	Beslut om anståndsförklaring	Stadsarkitekt Bygglovshandläggare Byggnadsinspektör
18.2.4	9 kap. 33 § PBL 9 kap. 33 a § PBL	Beslut om tidsbegränsat bygglov med högst 1000 m ² bruttoarea samt skyltar, plank och mindre anläggningar	Stadsarkitekt Bygglovshandläggare Byggnadsinspektör
18.2.5	9 kap. 33 § andra stycket PBL 9 kap. 33 a § andra stycket PBL	Beslut om förlängning av tidsbegränsat bygglov	Stadsarkitekt Bygglovshandläggare Byggnadsinspektör
18.2.6	9 kap. 16–17 § PBL 9 kap. 30–35 §§ PBL	Beslut om att avslå en ansökan om lov, förhandsbesked eller anmälan i de fall det är uppenbart att åtgärden eller åtgärderna som avses inte kan medges.	Stadsarkitekt Bygglovshandläggare Byggnadsinspektör

18.2.7	9 kap 42 a § andra stycket PBL	Beslut om att ett beslut om bygglov, rivningslov eller marklov får verkställas tidigare än fyra veckor efter att beslutet kungjorts enligt 9 kap. 41 a § PBL om ett väsentligt allmänt eller enskilt intresse kräver det.	Stadsarkitekt Bygglovshandläggare Byggnadsinspektör
--------	--------------------------------------	---	---

18.3 Bygg-, mark- och rivningslov för åtgärder inom detaljplanelagt område

Nr	Paragraf	Beslutsrätt	Beslutsfattare
18.3.1	9 kap. 30 § PBL	Beslut om bygglov för nybyggnad eller tillbyggnad för bostäder, handel, kontor, hantverk eller industri med högst 1000 m2 bruttoarea	Sektionschef Stadsarkitekt Bygglovshandläggare, Byggnadsinspektör
18.3.2	9 kap. 30 § PBL	Beslut om bygglov för nybyggnad eller tillbyggnad inom detaljplan för bostäder, handel, kontor, hantverk eller industri i ärenden som inte är av stor vikt eller har principiell betydelse	Miljö- och byggnadsnämndens ordförande
18.3.3	9 kap. 30 § PBL	Besluta om ny- eller tillbyggnad av komplementbyggnad	Sektionschef Stadsarkitekt Bygglovshandläggare, Byggnadsinspektör
18.3.4	9 kap. 30 § PBL	Beslut om ändring av gällande bygglov inom ramen för tidigare medgiven bruttoarea eller medgiven avvikelse från detaljplan eller områdesbestämmelser	Sektionschef Stadsarkitekt Bygglovshandläggare, Byggnadsinspektör
18.3.5	9 kap. 30 § PBL	Besluta om att ta i anspråk eller inreda byggnad helt eller delvis för väsentligen annat ändamål inom område med detaljplan eller områdesbestämmelser	Stadsarkitekt Bygglovshandläggare, Byggnadsinspektör
18.3.6	9 kap. 30 § PBL	Besluta om inredande av någon ytterligare bostad eller någon ytterligare lokal för handel, hantverk eller industri	Stadsarkitekt Bygglovshandläggare, Byggnadsinspektör
18.3.7	9 kap. 30 § PBL	Besluta om byte av färg, fasadbeklädnad, taktäckningsmaterial eller andra åtgärder som avsevärt påverkar byggnadens yttre utseende	Stadsarkitekt Bygglovshandläggare Byggnadsinspektör
18.3.8	9 kap. 30 § PBL	Besluta om att i område av värdefull miljö underhålla ett byggnadsverk eller ett bebyggelseområde som avses i 8 kap. 13 § PBL i den utsträckning som framgår av detaljplan eller områdesbestämmelser	Stadsarkitekt Bygglovshandläggare Byggnadsinspektör

18.3.9	9 kap. 30 § PBL 9 kap. 8 § första stycket 1 och 16 kap. 7 § samt PBF 6 kap. 1-2 §§	Besluta om nybyggnad eller väsentlig ändring av upplag eller materialgårdar (p. 2), fasta cisterner med en största volym av 10 m ³ (p. 4), radio- eller telemaster samt torn p. 5 med en högsta höjd av 20 meter samt murar och plank (p. 7), parkeringsplatser utomhus (p. 8), transformatorstationer (p.10)	Stadsarkitekt Bygglovshandläggare, Byggnadsinspektör
18.3.10	9 kap. 34 § PBL	Beslut om rivningslov som inte avser en byggnad eller en byggnadsdel som bör bevaras på grund av byggnadens eller bebyggelsens historiska, kulturhistoriska, miljömässiga eller konstnärliga värde.	Stadsarkitekt Bygglovshandläggare, Byggnadsinspektör
18.3.11	9 kap 35 § PBL	Besluta om marklov.	Stadsarkitekt Bygglovshandläggare, Byggnadsinspektör
18.3.12	9 kap. 36–38 § PBL	Beslut om att förena lov med villkor	Stadsarkitekt Bygglovshandläggare Byggnadsinspektör
18.3.13	PBL 9 kap. 8 § första stycket 1 och 16 kap. 7 § samt PBF 6 kap. 3-4 §§	Uppsättande eller väsentlig ändring av skyltar eller ljusanordningar	Stadsarkitekt Bygglovshandläggare Byggnadsinspektör
18.3.14	PBL 9 kap 19 §	Beslut om villkorsbesked inom ramen för föreskrifterna i 9 kap 19 § PBL	Stadsarkitekt Byggnadsinspektör
18.3.15	PBL 9 kap 25 §, 1 st	Vid beslut om bygglov och marklov får delegat medge liten avvikelse från detaljplan eller områdesbestämmelser under förutsättning att underrättelse enligt PBL 9 kap. 25 § 1 st har skett och att inga erinringar från berörda grannar anförts som berör sakfrågan.	Stadsarkitekt Bygglovshandläggare, Byggnadsinspektör
18.3.16	PBL 9 kap 33 §	Beslut om tidsbegränsat bygglov inom ramen för föreskrifterna i 9 kap. 33 § PBL i de fall åtgärden har stöd i en detaljplanebestämmelse om tillfällig användning av byggnad eller mark eller om åtgärden har ringa påverkan på omgivningen.	Stadsarkitekt Bygglovshandläggare, Byggnadsinspektör
18.3.17	PBL 9 kap. 31 b-d §§ resp. 9 kap 35 § andra stycket	Besluta om lov även om den sökta åtgärden avviker från detaljplan eller områdesbestämmelser, inom ramen för angivna föreskrifter.	Stadsarkitekt Bygglovshandläggare, Byggnadsinspektör

18.4 Bygglov för åtgärder utom detaljplanelagt område

Nr	Paragraf	Beslutsrätt	Beslutsfattare
18.4.1	9 kap. 31 § PBL	Beslut om bygglov för nybyggnad eller tillbyggnad av bostäder, handel, kontor, hantverk eller industri med högst 1000 m ² bruttoarea utanför område med detaljplan, inom ramen för de villkor som bestämts i bindande förhandsbesked eller nyligt avstyckade fastigheter med bostadsändamål (< 1 år)	Stadsarkitekt Bygglovshandläggare, Byggnadsinspektör
18.4.2	9 kap. 31 § PBL 9 kap. 31a § PBL	Beslut om bygglov för tillbyggnad av bostäder, handel, kontor, hantverk eller industri med högst 200 m ² bruttoarea	Stadsarkitekt Bygglovshandläggare Byggnadsinspektör
18.4.3	9 kap. 31 § PBL 9 kap. 31a § PBL	Besluta om ny- eller tillbyggnad av komplementbyggnad	Stadsarkitekt Bygglovshandläggare, Byggnadsinspektör
18.4.4	9 kap. 31 § PBL	Besluta om inredande av någon ytterligare bostad eller någon ytterligare lokal för handel, hantverk eller industri	Stadsarkitekt Bygglovshandläggare Byggnadsinspektör
18.4.5	PBL 9 kap. 8 § första stycket 1 och 16 kap. 7 § samt PBF 6 kap. 3-4 §§	Uppsättande eller väsentlig ändring av skyltar eller ljusanordningar	Stadsarkitekt Bygglovshandläggare Byggnadsinspektör
18.4.6	PBL 9 kap 19 §	Beslut om villkorsbesked inom ramen för föreskrifterna i 9 kap 19 § PBL	Stadsarkitekt Byggnadsinspektör
18.4.7	PBL 9 kap 25 §, 1 st	Vid beslut om bygglov och marklov får delegat medge liten avvikelse där åtgärden ska utföras i ett område som inte omfattas av en detaljplan eller områdesbestämmelse under förutsättning att underrättelse enligt PBL 9 kap. 25 § 1 st har skett och att inga erinringar från berörda grannar anförts som berör sakfrågan.	Stadsarkitekt Bygglovshandläggare, Byggnadsinspektör
18.4.8	9 kap. 31 § PBL 9 kap. 8 § första stycket 1 och 16 kap. 7 § samt PBF 6 kap. 1-2 §§	Besluta om nybyggnad eller väsentlig ändring av upplag eller materialgårdar (p. 2), fasta cisterner med en största volym av 10 m ³ och andra fasta anläggningar(p. 4), radio- eller telemaster samt torn p. 5 med en högsta höjd av 20 meter samt murar och plank (p. 7),	Stadsarkitekt Bygglovshandläggare, Byggnadsinspektör

		parkeringsplatser utomhus (p. 8), transformatorstationer (p.10)	
--	--	--	--

18.5 Genomförandet av mark- bygg- och rivningsåtgärder

Nr	Paragraf	Beslutsrätt	Beslutsfattare
18.5.1	10 kap. 22 § första stycket 2 PBL	Beslut om föreläggande för byggherren att ge in de ytterligare handlingar som behövs för nämndens prövning i frågan om startbesked	Bygglovshandläggare, Byggnadsinspektör
18.5.2	10 kap. 23 § PBL	Beslut om startbesked	Bygglovshandläggare, Byggnadsinspektör
18.5.3	10 kap. 18 § andra stycket PBL	Beslut om att det inte behövs någon kontrollplan för rivningsåtgärder	Bygglovshandläggare Byggnadsinspektör
18.5.4	3 kap. 21 § PBF	Bestämna – i kontrollplan eller genom särskilt beslut – att krav på omfattande ändringar av andra delar än den direkt berörda av en byggnad inte behöver utföras förrän vid en viss senare tidpunkt	Byggnadsinspektör
18.5.5	BBR 1:21 Boverkets byggregler, BFS 2011:6, omtryck 2014:3	Beslut att medge mindre avvikelser från föreskrifterna i Boverkets byggregler om det finns särskilda skäl och byggnadsprojektet ändå kan bli tekniskt tillfredsställande och det inte finns någon avsevärd olägenhet från annan synpunkt	Byggnadsinspektör
18.5.6	10 kap. 4 § PBL	Beslut om att ett byggnadsverk får tas i bruk utan att slutbesked lämnats	Bygglovshandläggare, Byggnadsinspektör
18.5.7	10 kap. 13 § PBL	Besluta att utse ny kontrollansvarig	Bygglovshandläggare Byggnadsinspektör
18.5.8	EKS Avdelning A 3 § Boverkets konstruktionsre gler, BFS 2011:10, med ändringar	Beslut att medge mindre avvikelser från föreskrifterna om det finns särskilda skäl och byggnadsprojektet ändå kan antas bli tekniskt tillfredsställande och det inte finns någon avsevärd olägenhet från annan synpunkt	Byggnadsinspektör
18.5.9	10 kap. 29 § PBL	Beslut om kompletterande villkor för bygg- eller rivningsåtgärderna eller för kontrollen	Byggnadsinspektör
18.5.10	10 kap. 36 § PBL	Beslut om interimistiskt slutbesked	Sektionschef Byggnadsinspektör
18.5.11	10 kap. 34 § PBL	Beslut om slutbesked	Sektionschef Byggnadsinspektör

18.5.12	10 kap. 35 § PBL	Beslut om slutbesked med anmärkning	Byggnadsinspektör
---------	------------------	-------------------------------------	-------------------

18.6 Ärenden avseende hissar och andra motordrivna anordningar samt funktionskontroll av ventilationssystem

Nr	Paragraf	Beslutsrätt	Beslutsfattare
18.6.1	3 kap. 16 § BFS 2011:12, om hissar och vissa andra motordrivna anordningar	Beslut om längre besiktningintervall	Bygglovshandläggare Byggnadsinspektör
18.6.2	3 kap. 17 §§ BFS 2011:12 om hissar och vissa andra motordrivna anordningar	Beslut om anstånd med kontroll	Byggnadsinspektör
18.6.3	4 § BFS 2011:16	Beslut om senareläggning av besiktningstidpunkt för funktionskontroll av ventilationssystem	Byggnadsinspektör

18.7 Tillsyn, tillträde, ingripande och påföljder

Nr	Paragraf	Beslutsrätt	Beslutsfattare
18.7.1	11 kap. 9 § PBL	Besluta att begära biträde av Polismyndigheten för tillträde enligt 11 kap. 8 § PBL	Byggnadsinspektör
18.7.2	8 kap. 15 § tredje stycket PBL	Beslut att det ska planteras på tomten och att befintlig växtlighet på tomten ska bevaras, om det behövs för att uppfylla kraven i 8 kap. 15 § första stycket PBL	Byggnadsinspektör
18.7.3	11 kap. 7 § PBL	Beslut om ingripandebesked	Byggnadsinspektör
18.7.4	11 kap. 17 § PBL	Besluta om lovföreläggande, dock utan vite	Byggnadsinspektör
18.7.5	11 kap. 18 § PBL	Besluta om föreläggande om underhållsutredning, dock utan vite	Byggnadsinspektör
18.7.6	11 kap. 19 § PBL	Beslut om åtgärdsföreläggande, dock utan vite	Byggnadsinspektör
18.7.7	11 kap. 20 § PBL	Beslut om rättelseföreläggande, även föreläggande som förenas med förbud mot	Byggnadsinspektör

	11 kap. 32 a § PBL	att åter utföra bygglovspliktig åtgärd, dock utan vite	
18.7.8	11 kap. 21 § PBL	Beslut om rivningsföreläggande, dock utan vite	Byggnadsinspektör
18.7.9	11 kap. 22 § PBL 11 kap. 23 § PBL	Beslut om föreläggande för ökad trafiksäkerhet, dock utan vite	Byggnadsinspektör
18.7.10	11 kap. 24 § PBL	Beslut om föreläggande om anordnande av stängsel kring industrialanläggning som inte länge används, dock utan vite	Byggnadsinspektör
18.7.11	11 kap. 30–32 § PBL 11 kap. 37 § PBL 12 kap. 6 § 2 PBL	Beslut om förbud mot fortsatt arbete eller åtgärd.	Byggnadsinspektör
18.7.12	11 kap. 33 § PBL	Beslut om föreläggande för den som äger eller annars ansvarar för hiss eller annan motordrivna anordning i byggnadsverk att se till att anordningen kontrolleras (särskild besiktning)	Bygglovshandläggare Byggnadsinspektör
18.7.13	11 kap. 37 § PBL 12 kap. 6 § 2 PBL	Beslut om förbud mot användning av hela eller delar av ett byggnadsverk, inkl. hissar och andra motordrivna anordningar, dock utan vite i andra fall än vad avser förbud som meddelas med stöd av att hela eller delar av byggnadsverket som avses med förbudet har brister som kan äventyra säkerheten för som uppehåller sig i eller i närheten av byggnadsverket (11 kap. 33 § 1 PBL).	Byggnadsinspektör
18.7.14	11 kap. 34 § PBL	Beslut om byte av funktionskontrollant	Byggnadsinspektör
18.7.15	11 kap. 35 § PBL	Beslut om att entlediga och utse ny kontrollansvarig	Byggnadsinspektör
18.7.16	11 kap. 37 § tredje stycket PBL	Beslut om ansökan om utdömande av vite	Sektionschef
18.7.17	11 kap. 39 § PBL	Besluta om ansökan om handräckning för tillträde eller för genomförande av en åtgärd som avses med ett föreläggande som meddelats med stöd av 11 kap. 19–25 §§ PBL	Sektionschef

18.7.18	9 kap. 4 § första stycket PBF	Beslut om begäran om indrivning av byggsanktionsavgift	Sektionschef
---------	-------------------------------	--	--------------

18.8 Avgifter i ärenden enligt PBL samt anslutande författningar och föreskrifter

Nr	Paragraf	Beslutsrätt	Beslutsfattare
18.8	PBL 12 kap. 8-9 och 11 §§ och kommunens plan- och bygglovstaxa	Besluta om uttag av avgift i enlighet med kommunens plan- och bygglovstaxa inklusive uttag av avgift i förskott samt reduktion av avgift vid överskriden tidsfrist	Avdelningschef Stadsarkitekt Bygglovshandläggare, Byggnadsinspektör

19 Lagen om färdigställandeskydd

Nr	Paragraf	Beslutsrätt	Beslutsfattare
19.1	3 § LFS	Prövning av behov och beslut i frågan om färdigställandeskydd behövs eller inte för vissa åtgärder som anges i lagen	Sektionschef Stadsarkitekt Bygglovshandläggare, Byggnadsinspektör

20 Fastighetsbildningslagen

Nr	Paragraf	Beslutsrätt	Beslutsfattare
20.1	4 kap. 25 § FBL	Företräda byggnadsnämnden vid samråd med lantmäterimyndigheten med rätt att anföra att frågan om förhandsbesked eller bygglov bör avgöras innan fastighetsbildning sker	Sektionschef Byggnadsinspektör

21 Anläggningslagen

Nr	Paragraf	Beslutsrätt	Beslutsfattare
21.1	21 § AL	Företräda byggnadsnämnden vid samråd med lantmäterimyndigheten med rätt att anföra att frågan om förhandsbesked eller	Sektionschef

		bygglov bör avgöras innan gemensamhetsanläggning inrättas	
--	--	---	--

22 Ledningsrättslagen

Nr	Paragraf	Beslutsrätt	Beslutsfattare
22.1	19 § LL	Företräda byggnadsnämnden vid samråd med lantmäterimyndigheten med rätt att anföra att frågan om förhandsbesked eller bygglov bör avgöras innan upplåtelse av ledningsrätt sker.	Sektionschef

23 Bostadsanpassningsbidrag

Nr	Paragraf	Beslutsrätt	Beslutsfattare
23.1	LB	Besluta i ärende enligt lagen om bostadsanpassningsbidrag upp till 2 000 000 kr.	Miljö- och byggnadschef
23.2	LB	Besluta i ärende enligt lagen om bostadsanpassningsbidrag upp till 200 000 kr	Sektionschef
23.3	LB	Besluta i ärende enligt lagen om bostadsanpassningsbidrag upp till ett belopp av 100 000 kr	Bostadsingenjör
23.4	LB	Besluta i ärende enligt lagen om bostadsanpassningsbidrag upp till ett belopp av 40 000 kr	Bostadsanpassningshandläggare

24 Trygghetsboende

Nr	Paragraf	Beslutsrätt	Beslutsfattare
24.1	Kommunfullmäktiges beslut 2011-08-29, § 132	Besluta om kommunal finansiell medverkan till trygghetsboende enligt kommunfullmäktiges fastställda regelverk.	Miljö- och Byggnadschef

Förkortningar

I denna delegationsordning används följande förkortningar

AF	Avfallsförordningen (2020:614)
AL	Anläggningslagen (1973:1149)
ALO	Allmänna lokala ordningsföreskrifter för Luleå kommun
ALK	Alkohollagen (2010:1622)
ALF	Alkoholförordningen (2010:1636)
BFS 2011:10	Boverkets föreskrifter 2011:10, omtryck 2015:6, om tillämpning av europeiska konstruktionsstandarder (eurokoder)
BFS 2011:12	Boverkets föreskrifter och allmänna råd (2011:12) om hissar och vissa andra motordrivna anordningar
BFS 2011:16	Boverkets föreskrifter och allmänna råd om Funktionskontroll av Ventilationssystem, BFS 2011:16 med ändringar omtryckt i BFS 2017:10
BBR	Boverkets byggregler (BFS 2011:6) omtryckt 2014:3
DF	Delgivningsförordningen (2011:154)
DL	Delgivningslagen (2010:1932)
F 2017/625	EU-förordning 2017/625
FALK	Föreskrifter om avfallshantering för Luleå kommun
FAM	Förordningen (2007:667) om allvarliga miljöskador
FAOKL	Förordningen (2006:1166) om avgifter för offentlig kontroll av livsmedel
FAOL	Förordning (2013:254) om användning av organiska lösningsmedel
FBL	Fastighetsbildningslagen (1970:988)
FFAB	Förordning (2006:814) om foder och animaliska biprodukter
FFV	Förordning (2016:1128) om fluorerade växthusgaser
FFO	Förordning (2016:1129) om ozonnedbrytande ämnen
FKB	Förordning (2014:425) om bekämpningsmedel

FKPB	Förordning (2008:245) om kemiska produkter och biotekniska organismer
FL	Förvaltningslag (2017:900)
FMH	Förordningen (1998:899) om miljöfarlig verksamhet och hälsoskydd
FMSA	Förordningen (2012:259) om miljöstraffavgifter
FPCB	Förordning (2007:19) om PCB m.m.
FSF	Förordning (2013:252) om stora förbränningsanläggningar
FMF	Förordning (2018:471) om medelstora förbränningsanläggningar
FVV	Förordningen (1998:1388) om vattenverksamhet m.m.
GDPR	Dataskyddsförordning (General Data Protection Regulation)
IHMH	Lag (2006:1570) om internationella hot mot människors hälsa
IUF	Industriutsläppsförordningen (2013:250)
KL	Kommunallag (2017:725)
LB	Lag 2018:222 om Bostadsanpassningsbidrag
LED	Lagen (2006:985) om energideklarationer
LFAB	Lagen (2006:805) om foder och animaliska biprodukter
LGS	Lag med särskilda bestämmelser om gatuhållning och skyltning (SFS 1998:814)
LHF	Lokala hälsoskyddsföreskrifter för Luleå kommun
LHRL	Lag om handel med vissa receptfria läkemedel (2009:730)
LIVSFS 2005:20	Livsmedelsverkets föreskrifter (LIVSFS 2005:20) om livsmedelshygien, i lydelse enligt LIVSFS 2009:5
LIVSFS 2017: 2	Livsmedelsverkets föreskrifter (LIVSFS 2017:2) om dricksvatten
LF	Livsmedelsförordningen (2006:813)
LI	Livsmedelslagen (2006:804)
LL	Ledningsrättslagen (1973:1144)
LOS	Lag (2014:799) om sprängämnesprekursorer
LTLP	Lag om tobak och liknande produkter (2018:2088)

MB	Miljöbalken (1998:808)
MPF	Miljöprövningsförordningen (2013:251)
MTF	Miljötillsynsförordningen (2011:13)
NFS 2016:8	Naturvårdsverkets föreskrifter om miljörapport
NFS 2015:2	Naturvårdsverkets föreskrifter om spridning och viss övrig hantering av bekämpningsmedel
NFS 2015:3	Naturvårdsverkets föreskrifter om spridning av vissa biocidprodukter
NFS 2017:5	Föreskrifter om skydd mot mark- och vattenförorening vid hantering av brandfarliga vätskor och spilloljor
OSL	Offentlighets- och sekretesslag (2009:400)
PBF	Plan- och byggförordningen (2011:338)
PBL	Plan- och bygglagen (2010:900)
SJVFS	Statens Jordbruksverks författningssamling (SJVFS 2012:41) om miljöhänsyn i jordbruket vad avser växtnäring
SLV-DV	Livsmedelsverkets föreskrifter (SLVFS 2001:30) om dricksvatten, i lydelse enligt LIVSFS 2011:2
SSF	Strålskyddsförordningen (2018:506)
SSL	Strålskyddslagen (2018:396)
SSMFS	Strålsäkerhetsmyndighetens föreskrifter om solarier (SSMFS 2012:5)
SVF	Svavelförordning (2014:509)
TF	Tryckfrihetsförordningen (1949:105)
TKL	Terrängkörningslagen (1975:1313)